

**PRZEWODNIK I PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU FAKULTATYWNEGO
NA WYDZIALE LEKARSKIM I
dla STUDENTÓW IV i V ROKU STUDIÓW**

1. NAZWA PRZEDMIOTU:

MEDYCYNA PODRÓŻY I ZDROWIE MIĘDZYNARODOWE

2. NAZWA JEDNOSTKI (jednostek) realizującej przedmiot:

Katedra i Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

3. Adres jednostki odpowiedzialnej za dydaktykę:

- **Adres:** Szpital Kliniczny im. Heliodora Świącickiego, ul. Przybyszewskiego 49,
60-355 Poznań
- **Tel.:** (61) 8691363, **Fax:** (61) 8691699
- **Strona www:** www.spsk2.pl/index.php/pl/struktura-szpitala-fp/oddzial-kliniczny-chorob-tropikalnych-i-pasozytniczych
- **E-mail:** tropisk2@ump.edu.pl oraz tropiki@spsk2.pl

4. Kierownik jednostki:

- Prof. dr hab. n. med. Jerzy Stefaniak, Kierownik Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych

5. Osoba zaliczająca przedmiot w E-indeksie z dostępem do platformy WISUS

- Dr hab. med. Małgorzata Paul, Kierownik Pracowni Parazytologicznej Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych

6. Osoba odpowiedzialna za dydaktykę na Wydziale Lekarskim I z dostępem do platformy WISUS (listy studentów) (koordynator przedmiotu) :

- **Nazwisko imię:** Dr hab. med. Małgorzata Paul, Kierownik Pracowni Parazytologicznej Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych
- **Tel. kontaktowy:** (61) 8691363 lub (61) 8691838
- **Możliwość kontaktu - konsultacje (dni, godz., miejsce):** Katedra i Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych, od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-14:00 oraz drogą elektroniczną, a także dodatkowo w dni dyżurów lekarskich przez całą

dobę (wtorki i czwartki), po uprzednim uzgodnieniu terminu w Sekretariacie Katedry, tel. (61) 8691363

- E-mail: mpaul@ump.edu.pl
- Osoba zastępująca: Dr Szymon Nowak
- Kontakt: tel. (61) 8691360 lub (61) 8691363, e-mail: sz.p.nowak@gmail.com

7. Miejsce przedmiotu w programie studiów:

Rok: IV i V

Semestr: 7, 8, 9, 10

8. Liczba godzin ogółem: 15

liczba pkt. ECTS: 1

Jednostki uczestniczące w nauczaniu przedmiotu	Semestr zimowy/letni liczba godzin		
	Ć	kategoria	S
Katedra i Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych	0	-	15
Razem:	0	-	15

9. Tematyka poszczególnych ćwiczeń i seminariów

Ćwiczenia - Semestr zimowy/letni			
Tematyka ćwiczeń		Osoba odpowiedzialna	SALA
Ćwiczenie 1.	-	-	-
Ćwiczenie 2.	-	-	-
Ćwiczenie 3.	-	-	-

Seminaria - Semestr zimowy/letni			
Tematyka seminariów		Imię i nazwisko osoby prowadzącej zajęcia	SALA
Seminarium 1.	Zagrożenie malarią narastającym problemem	Prof. dr hab. med. Jerzy Stefaniak	sala wykładowa

	współczesnego świata.		im. L. Rydygiera
Seminarium 2.	Zasady doboru skutecznej farmakologicznej profilaktyki przeciwmalarycznej dla osób wyjeżdżających w różne rejony geograficzne świata. Warsztaty szkoleniowe.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 3.	Zasady indywidualnego doboru szczepień ochronnych wymaganych i zalecanych w międzynarodowym ruchu turystycznym w zależności od kierunku i charakteru podróży międzynarodowej. Warsztaty szkoleniowe.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 4.	Zakażenia i zarażenia przewodu pokarmowego towarzyszące podróżom do krajów odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej.	Prof. dr hab. med. Jerzy Stefaniak	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 5.	Zapobieganie i leczenie biegunki podróżnych.	Prof. dr hab. med. Jerzy Stefaniak	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 6.	Spotkanie z misjonarzem i/lub podróżnikiem w Klinice. Udział w wizycie lekarskiej.	Dr med. Elżbieta Kacprzak	Sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 7.	Zasady wykonywania i oceny parazytologicznej rozmazów krwi obwodowej oraz szybkich testów immunochromatograficznych w kierunku malarii. Warsztaty laboratoryjne.	Dr n. med. Matylda Kłudkowska	Sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 8.	Zasady postępowania medycznego w przypadku	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa

	ukąszeń przez węże jadowite w tropiku. Mity i fakty.		im. L. Rydygiera
Seminarium 9.	Zasady postępowania medycznego w przypadku ukąszenia przez niebezpieczne meduzy, skorpiony, ryby i pająki podczas podróży tropikalnej.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 10.	Jak bezpiecznie podróżować do tropiku? Praktyczne zasady higieny tropikalnej.	Dr Szymon Nowak	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 11.	Praktyka medyczna w tropiku. Doświadczenia własne.	Dr Szymon Nowak	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 12.	Wybrane choroby egzotyczne importowane do Polski. Prezentacja ciekawych przypadków klinicznych.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 13.	Choroba wysokogórska i inne problemy medyczne związane z wysokością.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 14.	Przygotowanie apteczki podróźnej dla osób wyjeżdżających do krajów strefy tropikalnej i śródziemnomorskiej.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera
Seminarium 15.	Aktualne zagrożenia zdrowotne w międzynarodowym ruchu turystycznym – dyskusja problemowa. Pisemne zaliczenie przedmiotu.	Dr hab. med. Małgorzata Paul	sala wykładowa im. L. Rydygiera

REGULAMIN ZAJĘĆ:

W roku akademickim 2017/18 zajęcia fakultatywne z zakresu *Medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego* będą odbywać się w grupach 12-20 osobowych (maksymalnie 20 osobowych) zatwierdzonych przez Dziekanat w systemie WISUS i module AKSON, dostępnym na stronie internetowej Uczelni. Zajęcia przeznaczone są dla studentów IV i V roku Wydziału Lekarskiego. Zajęcia z przedmiotu prowadzone są w łącznym wymiarze 15 godzin, obejmujących interaktywne seminaria problemowe i praktyczne warsztaty szkoleniowe prowadzone przez zespół pracowników Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych. Do każdego tematu seminaryjnego przypisany jest ściśle jeden nauczyciel akademicki – ekspert w danej dziedzinie, odpowiedzialny za jego prowadzenie podczas całego roku akademickiego.

Studenci wybierają jeden z sześciu dostępnych na stronie internetowej Uczelni terminów odbywania przedmiotu, mając do wyboru 4 terminy w semestrze zimowym oraz 2 cykle fakultetu w semestrze letnim oraz obowiązkowo zatwierdzają swoje uczestnictwo w przedmiocie na platformie internetowej WISUS w module AKSON. Osoby, które nie będą mogły uczestniczyć w zajęciach we wskazanym uprzednio terminie mogą uzyskać wyłącznie zgodę Dziekana na przeniesienie do innej grupy po potwierdzeniu tego faktu w systemie internetowym WISUS. Zajęcia fakultatywne odbywają się tylko w przypadku zebrania co najmniej 12-osobowych grup studentów z wymaganych lat studiów. Jednym z warunków zaliczenia zajęć jest aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach objętych harmonogramem przedmiotu. W wyjątkowych sytuacjach (choroba, sprawy losowe) istnieje możliwość odrobienia pojedynczych nieobecności wraz z inną grupą studencką oraz indywidualnie u asystentów odpowiedzialnych za prowadzenie poszczególnych tematów, po uzyskaniu zgody Koordynatora Przedmiotu oraz Kierownika Katedry.

Ze względu na zaostrzony reżim sanitarny w Oddziale i w Laboratorium Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych, studenci zobowiązani są do bezwzględnego przestrzegania następujących zaleceń:

1. Wchodząc na Oddział Kliniczny należy posiadać obuwie medyczne. Osoby, które w wyjątkowych przypadkach nie posiadają obuwia szpitalnego proszone są o zgłoszenie się w Sekretariacie Katedry celem uzyskania jednorazowych ochraniaczy na obuwie.
2. Wierzchnie okrycie i torby należy zostawiać przed zajęciami w szatni szpitalnej.
3. Podczas zajęć klinicznych studenci proszeni są o noszenie czystego, białego fartucha. Osoby nie posiadające fartucha lekarskiego nie będą mogły odbywać ćwiczeń klinicznych z pacjentami na terenie Oddziału Szpitalnego.

4. Na zajęcia w Klinice należy zabrać ze sobą identyfikator studenta, stetoskop, długopis lub ołówek oraz notatnik.
5. Torebki i rzeczy osobiste powinny być podczas zajęć zamknięte w specjalnie do tego celu przygotowanej szafce dla studentów, znajdującej się w Oddziale w pobliżu Sekretariatu Katedry. Za klucz i mienie pozostawione w szafce odpowiadają wyłącznie studenci.
6. Na Oddział Kliniczny oraz do Laboratorium nie wolno wносить jedzenia, ani napojów.
7. Na zajęcia należy przychodzić punktualnie. Nieuzasadnione spóźnienia powyżej 15 min. będą traktowane jako nieobecności.
8. Ze względu na obszerny materiał dydaktyczny przedstawiany podczas krótkiego cyklu zajęć, w czasie odbywania fakultetu z *Medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego* nie ma możliwości zwalniania studentów na inne ćwiczenia, zaliczenia lub egzaminy.

PROGRAM ZAJĘĆ:

Zajęcia kliniczne z zakresu *Medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego* są praktycznym uzupełnieniem zajęć z chorób tropikalnych i pasożytniczych oraz zakaźnych, objętych obowiązkowym programem studiów na Wydziale Lekarskim. Przedmiot posiada charakter interdyscyplinarny i łączy on praktyczne zagadnienia kliniczne z zakresu chorób wewnętrznych, medycyny rodzinnej, a także oświaty zdrowotnej, zdrowia publicznego, medycyny katastrof, higieny i epidemiologii. Ze względu na zwiększającą się z każdym rokiem liczbę wyjazdów zagranicznych i coraz częstsza możliwość importowania do Polski i Europy chorób egzotycznych z krajów o odmiennych warunkach geograficzno-środowiskowych i sanitarno-higienicznych, zajęcia obejmują wielokierunkową problematykę zagrożeń zdrowotnych towarzyszących podróżom do krajów strefy międzyzwrotnikowej i śródziemnomorskiej.

Dynamiczny rozwój medycyny podróży, która jest jedną z najbardziej rozwijających się w ostatnich latach gałęzi medycyny, wynikający z szybkiego rozwoju komunikacji, informatyzacji oraz migracji ludności, spowodował nagłą konieczność szerszego kształcenia studentów w tej dziedzinie. Przedmiot obejmuje przedstawienie zagadnień dotyczących aktualnych zagrożeń zdrowotnych w międzynarodowym ruchu turystycznym, ze szczególnym uwzględnieniem nie tylko chorób infekcyjnych i pasożytniczych, ale również zagrożeń środowiskowych i klimatycznych towarzyszących

podróżom. Tematyka poruszanych zagadnień jest szczególnie przydatna dla profesjonalnego przygotowania medycznego osób wyjeżdżających do obszarów strefy gorącej w zależności od kierunku, celu i charakteru podróży oraz długości pobytu, np. zabezpieczenia wypraw turystycznych, ekspedycji wysokogórskich, wypraw naukowo-badawczych, obozów treningowo-sportowych, a także wyjazdów dyplomatycznych, biznesowych oraz misji stabilizacyjnych.

Program nauczania przedmiotu został przygotowany w oparciu o interaktywne seminaria, dyskusje problemowe oraz praktyczne prezentacje ciekawych przypadków klinicznych chorób egzotycznych oraz doświadczeń nabywanych podczas praktyki medycznej w krajach rozwijających się strefy tropikalnej, przy jednoczesnym uwzględnieniu międzynarodowych rekomendacji dotyczących zasad indywidualnego doboru optymalnej profilaktyki przeciwmalarycznej oraz szczepień ochronnych wymaganych lub zalecanych dla osób podróżujących z obszarów klimatu umiarkowanego do strefy międzyzwrotnikowej i subtropikalnej.

Szczegółowy harmonogram zajęć:

Jeden z sześciu zaproponowanych cykli 5-dniowych w następujących terminach (15 godzin dydaktycznych) w godzinach od 13:00 do 15:30:

23 - 27/10/2017 r.

27/11/17 r. - 01/12/2017 r.

04 - 08/12/2017 r.

11 - 15/12/2017 r.

12 - 16/03/2018 r.

07 - 11/05/2018 r.

Poniedziałek:

13:00-13:45

Zagrożenie malarią narastającym problemem współczesnego świata.

Prof. Jerzy Stefaniak.

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

13:45-14:00 Przerwa

14:00-14:45

Zasady doboru skutecznej farmakologicznej profilaktyki przeciwmalarycznej dla osób wyjeżdżających w różne rejony geograficzne świata. Warsztaty szkoleniowe.

Dr hab. Małgorzata Paul

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

14:45-15:30

Zasady indywidualnego doboru szczepień ochronnych wymaganych i zalecanych w międzynarodowym ruchu turystycznym w zależności od kierunku i charakteru podróży międzynarodowej. Warsztaty szkoleniowe.

Dr hab. Małgorzata Paul
Sala wykładowa im. L. Rydygiera

Wtorek:

13:00-13:45

Zakażenia i zarażenia przewodu pokarmowego towarzyszące podróżom do krajów odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej.

Prof. Jerzy Stefaniak.

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

13:45-14:30

Zapobieganie i leczenie biegunki podróżnych.

Prof. Jerzy Stefaniak.

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

14:30-14:45 Przerwa

14:45-15:30

Spotkanie z misjonarzem/podróżnikiem w Klinice.

Dr med. Elżbieta Kacprzak

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

Środa:

13:00-13:45

Zasady postępowania medycznego w przypadku ukąszeń przez węże jadowite w tropiku. Mity i fakty.

Dr hab. Małgorzata Paul

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

13:45-14:30

Zasady postępowania medycznego w przypadku ukąszenia przez niebezpieczne meduzy, skorpiony, ryby i pająki podczas podróży tropikalnej.

Dr hab. Małgorzata Paul

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

14:30-14:45 Przerwa

14:45-15:30

Zasady wykonywania i oceny parazytologicznej rozmazów krwi obwodowej oraz szybkich testów immunochromatograficznych w kierunku malarii. Warsztaty laboratoryjne.

Dr n. med. Matylda Kłudkowska

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

Czwartek:

13:00-13:45

Jak bezpiecznie podróżować do tropiku? Praktyczne zasady higieny tropikalnej.

Dr Szymon Nowak

Sala wykładowa im. L. Rydygiera

13:45-14:30

Praktyka medyczna w tropiku. Doświadczenia własne.

Dr Szymon Nowak

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

14:30-14:45 Przerwa

14:45-15:30

Wybrane choroby egzotyczne importowane do Polski. Prezentacja ciekawych przypadków klinicznych.

Dr hab. Małgorzata Paul

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

Piątek:

13:00-13:45

Choroba wysokogórska i inne problemy medyczne związane z wysokością.

Dr hab. Małgorzata Paul

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

13:45-14:30

Przygotowanie apteczki podróźnej dla osób wyjeżdżających do krajów strefy tropikalnej i śródziemnomorskiej.

Dr hab. Małgorzata Paul

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

14:30- 14:45 Przerwa

14:45-15:30

Aktualne zagrożenia zdrowotne w międzynarodowym ruchu turystycznym – dyskusja problemowa. Pisemne zaliczenie przedmiotu.

Dr hab. Małgorzata Paul

[Sala wykładowa im. L. Rydygiera](#)

PROGRAM NAUCZANIA:

Wymagania wstępne:

Studenci proszeni są o przypomnienie podstawowych wiadomości klinicznych z zakresu chorób zakaźnych, mikrobiologii lekarskiej oraz chorób tropikalnych i pasożytniczych objętych obowiązkowym programem studiów. Na zajęciach z przedmiotu *Medycyna podróży i zdrowie międzynarodowe* nie przewiduje się kolokwium wejściowego.

Przygotowanie do zajęć:

Zajęcia seminaryjne oraz ćwiczenia praktyczne w formie warsztatów szkoleniowych odbywają się w formie interaktywnych dyskusji, wymagających aktywnego uczestnictwa ze strony studentów. Na początku każdego cyklu zajęć studenci mają możliwość

zapoznania się z tematyką poszczególnych zagadnień, co umożliwi wcześniejsze przygotowanie się do zajęć i udział w dyskusjach problemowych z zakresu medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego.

Wymagania końcowe:

Zaliczenie przedmiotu odbywa się w formie pisemnej w ostatnim dniu zajęć. Obejmuje ono 10 otwartych pytań z dziedziny najważniejszych problemów medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego omawianych podczas zajęć seminaryjnych. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach objętych programem przedmiotu oraz udzielenie poprawnej odpowiedzi na co najmniej 60% pytań (6 spośród 10 pytań).

10. Kryteria zaliczenia przedmiotu: zaliczenie, egzamin teoretyczny i praktyczny

Zaliczenie – kryterium zaliczenia

Warunkiem uzyskania zaliczenia z *Medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego* jest:

1. Uzyskanie pozytywnej oceny z końcowego zaliczenia pisemnego;
2. Aktywny udział we wszystkich interaktywnych seminariach dyskusyjnych;
3. Czynny udział w praktycznej dyskusji problemowej nt. najczęstszych przypadków klinicznych chorób egzotycznych importowanych do Polski z krajów strefy tropikalnej i śródziemnomorskiej;
4. Przedstawienie wybranego przypadku klinicznego choroby pasożytniczej lub infekcyjnej nabywanej w krajach odmiennej strefy klimatyczno-sanitarnej podczas wizyty lekarskiej w Oddziale Klinicznym (np. malaria, denga, filarioza, leiszmanioza, schistosomoza, ameboza, giardioza, biegunka podróżnych);
5. Czynny udział w praktycznych warsztatach laboratoryjnych z zakresu rozpoznawania malarii.

11. Literatura:

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa:

1. Pawłowski Z.S. i Stefaniak J. (red.): Parazytologia kliniczna w ujęciu wielodyscyplinarnym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, pierwsza edycja, Warszawa, 2004: 1-365.

2. Cianciara J. i Juszczyk J. (red.): Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydanie dwutomowe. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2012.
3. Dziubek Z. (red.): Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2010: 1-672.

Literatura uzupełniająca:

1. Brunette G.W. (red.): CDC Health Information for International Travel. The yellow book. Mosby, 2013: 1-528.
2. Cook G.C. i Zumla A. (red.): Manson's Tropical Diseases. W.B. Saunders, Wydanie 22, 2009: 1-1830.
3. Eddleston M. i Pierini S.: Oxford Handbook of Tropical Medicine. Oxford University Press, Wydanie 4, New York, 2003: 1-646.
4. Gill G.V. i Beeching N.J. (red.): Lecture Notes on Tropical Medicine. Blackwell Publishing, Wydanie 6, Oxford, 2009: 1-402.
5. Wilder-Smith A. (red.): International Travel and Health. World Health Organization (WHO), Geneva, 2007: 1-227.

12. SYLABUS (proszę wypełnić wszystkie pola w tabeli)

		WYDZIAŁ LEKARSKI I				
Nazwa kierunku	Lekarski	Poziom i tryb studiów	jednolite studia magisterskie	Stacjonarne		
Nazwa przedmiotu	Medycyna podróży i zdrowie międzynarodowe	Punkty ECTS	1			
Jednostka realizująca, wydział	Katedra i Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu Wydział Lekarski II					
Koordynator przedmiotu	Dr hab. med. Małgorzata Paul	Osoba zaliczająca	Dr hab. med. Małgorzata Paul			
Rodzaj przedmiotu	fakultatywny	Semestr 7,8, 9, 10	Rodzaj zajęć i liczba godzin	Wykłady 0	Seminaria 15	Ćwiczenia 0
Obszar nauczania	Nauki medyczne kliniczne niezabiegowe					

<p>Cel kształcenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszerzenie praktycznej wiedzy medycznej na temat aktualnych zagrożeń zdrowotnych występujących w międzynarodowym ruchu turystycznym w różnych strefach geograficznych świata, 2. Podkreślenie istotnej roli lekarza rodzinnego w konieczności informowania pacjentów o zasadach przestrzegania higieny tropikalnej podczas wyjazdów do krajów strefy międzyzwrotnikowej, subtropikalnej i śródziemnomorskiej, 3. Zrozumienie zasad prawidłowego doboru farmakologicznej profilaktyki przeciwmalarycznej oraz szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych podczas podróży zagranicznych do krajów odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej, 4. Zdobycie umiejętności oceny czynników ryzyka dla wybranych infekcyjnych i pasożytniczych chorób tropikalnych oraz zagrożeń środowiskowych w zależności od kierunku, celu, charakteru i długości podróży międzynarodowej, 5. Przekazanie podstawowej wiedzy o obowiązujących wytycznych dotyczących medycznej kwalifikacji pacjentów do wyjazdów do pracy w tropiku z uwzględnieniem bezwzględnych i względnych przeciwwskazań zdrowotnych, 6. Zapoznanie studentów z przykładowymi zasadami przygotowania zabezpieczenia medycznego dla wyjazdów turystyczno-rekreacyjnych, wypraw wysokogórskich, ekspedycji naukowo-badawczych, wyjazdów dyplomatycznych, biznesowych, sportowo-treningowych, misji pokojowych oraz pracy o charakterze misyjno-humanitarnym, 7. Przekazanie praktycznej wiedzy nt. przygotowania medycznego do podróży międzynarodowej szczególnych pacjentów z grup ryzyka oraz osób z obciążeniami zdrowotnymi (małe dzieci, kobiety ciężarne i karmiące, pacjenci z immunosupresją, chorobami przewlekłymi np. cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, choroba zakrzepowo-zatorowa, niewydolność nerek, astma oskrzelowa, marskość wątroby), 8. Doskonalenie wiedzy nt. właściwego doboru badań i procedur medycznych dla pacjentów powracających do kraju z obszarów strefy tropikalnej i śródziemnomorskiej, 9. Kształtowanie umiejętności poprawnego przeprowadzania diagnostyki różnicowej najczęstszych objawów i zespołów chorobowych u pacjentów powracających z krajów strefy gorącej (np. gorączka, biegunka, niedokrwistość, skaza krwotoczna, hepatosplenomegalia, limfadenopatia, owrzodzenia skóry, eozynofilia), a także 10. Podstawowe przygotowanie studentów do wykonywania pracy medycznej i humanitarnej w ośrodkach zdrowia w krajach tropikalnych.
<p>Treści programowe</p>	<p>Seminaria:</p> <p>Zajęcia dydaktyczne z zakresu <i>Medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego</i> stanowią istotne uzupełnienie problematyki medycyny tropikalnej oraz chorób pasożytniczych i zakaźnych, z którymi studenci zapoznają się podczas obowiązkowych przedmiotów klinicznych na Wydziale Lekarskim. Przedmiot posiada charakter interdyscyplinarny i łączy on praktyczne zagadnienia kliniczne z zakresu chorób wewnętrznych, chorób zakaźnych, medycyny rodzinnej, a także oświaty zdrowotnej, zdrowia publicznego, medycyny katastrof, higieny i epidemiologii. Ze względu na zwiększającą się z każdym rokiem liczbę wyjazdów zagranicznych i coraz częstsza możliwość importowania do Polski i Europy chorób egzotycznych, z krajów o odmiennych warunkach geograficzno-środowiskowych i sanitarno-higienicznych, zajęcia obejmują wielokierunkową problematykę zagrożeń zdrowotnych towarzyszących podróżom do krajów strefy międzyzwrotnikowej i śródziemnomorskiej.</p>

Dynamiczny rozwój medycyny podróży, która jest jedną z najbardziej rozwijających się w ostatnich latach gałęzi medycyny, wynikający z szybkiego rozwoju komunikacji, informatyzacji oraz migracji ludności, spowodował nagłą konieczność szerszego kształcenia studentów w tej dziedzinie. Przedmiot obejmuje przedstawienie zagadnień dotyczących aktualnych zagrożeń zdrowotnych w międzynarodowym ruchu turystycznym, ze szczególnym uwzględnieniem nie tylko chorób infekcyjnych i pasożytniczych, ale również zagrożeń środowiskowych i klimatycznych towarzyszących podróżom. Tematyka poruszanych zagadnień jest szczególnie przydatna dla profesjonalnego przygotowania medycznego osób wyjeżdżających do obszarów strefy gorącej w zależności od kierunku, celu i charakteru podróży oraz długości pobytu, np. zabezpieczenia medycznego wypraw turystycznych, ekspedycji wysokogórskich, wypraw naukowo-badawczych, obozów sportowych, a także wyjazdów dyplomatycznych, biznesowych oraz misji stabilizacyjnych.

Program nauczania przedmiotu został przygotowany w oparciu o interaktywne seminaria, dyskusje problemowe oraz praktyczne prezentacje ciekawych przypadków klinicznych chorób egzotycznych oraz doświadczeń nabywanych podczas praktyki medycznej w krajach rozwijających się strefy tropikalnej, przy jednoczesnym uwzględnieniu międzynarodowych rekomendacji dotyczących zasad indywidualnego doboru optymalnej profilaktyki przeciwmalarycznej oraz szczepień ochronnych wymaganych lub zalecanych dla osób podróżujących z obszarów klimatu umiarkowanego do strefy międzyzwrotnikowej i subtropikalnej.

Celem przedmiotu jest: (1) Poszerzenie wiedzy na temat aktualnych zagrożeń zdrowotnych występujących w różnych strefach geograficznych świata, (2) Podkreślenie istotnej roli lekarza rodzinnego w konieczności informowania pacjentów o zasadach przestrzegania higieny tropikalnej podczas wyjazdów do krajów strefy gorącej, (3) Zrozumienie zasad prawidłowego doboru farmakologicznej profilaktyki przeciwmalarycznej oraz szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w międzynarodowym ruchu turystycznym, (4) Zdobycie umiejętności oceny czynników ryzyka dla wybranych infekcyjnych i pasożytniczych chorób tropikalnych oraz zagrożeń środowiskowych w zależności od kierunku, celu, charakteru i długości podróży egzotycznej, (5) Przekazanie podstawowej wiedzy o obowiązujących wytycznych dotyczących kwalifikacji pacjentów do wyjazdów do pracy w tropiku z uwzględnieniem bezwzględnych i względnych przeciwwskazań zdrowotnych, (6) Zapoznanie studentów z przykładowymi zasadami przygotowania zabezpieczenia medycznego dla wyjazdów turystyczno-rekreacyjnych, wypraw wysokogórskich, ekspedycji naukowo-badawczych, wyjazdów dyplomatycznych, biznesowych oraz misji pokojowych, (7) Przekazanie praktycznej wiedzy nt. przygotowania medycznego do podróży międzynarodowej szczególnych pacjentów z grup ryzyka oraz osób z obciążeniami zdrowotnymi, (8) Doskonalenie wiedzy nt. właściwego doboru badań i procedur medycznych dla pacjentów powracających do kraju z obszarów strefy międzyzwrotnikowej i śródziemnomorskiej, (9) Kształtowanie umiejętności poprawnego przeprowadzania diagnostyki różnicowej najczęstszych objawów i zespołów chorobowych u pacjentów powracających z krajów strefy gorącej (np. gorączka, biegunka, niedokrwistość, skaza krwotoczna, hepatosplenomegalia, limfadenopatia, owrzodzenia skóry, eozynofilia), a także (10) Podstawowe przygotowanie studentów do wykonywania pracy medycznej i humanitarnej w ośrodkach zdrowia w krajach tropikalnych.

Ćwiczenia: nie dotyczy

	<p>1. Inne: „E-learning” z wykorzystaniem oprogramowania komputerowego na referencyjnych płytach CD zalecanych przez Światową Organizację Zdrowia, przeznaczonych do samokształcenia w zakresie chorób tropikalnych i zdrowia międzynarodowego w języku angielskim pt. „<i>Topics in International Health</i>” z zakresu m. in. malarii, leiszmaniozy, schistosomozy, trądu, gruźlicy, HIV/AIDS, niedokrwistości sierpowatokrwinkowej, zarażeń przewodu pokarmowego, niedożywienia w tropiku. CABI Publishing, Wydanie 3, Oxfordshire, UK, 2015 oraz programu interaktywnego „<i>Travax</i>” (University of Birmingham, USA), służącego do przygotowania i indywidualnego wyboru dla każdego pacjenta skutecznych zasad profilaktyki zdrowotnej (aktualne zagrożenia zdrowotne, szczepienia ochronne, leki przeciwmalaryczne) podczas podróży do krajów odmiernej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej.</p>
Formy i metody dydaktyczne	Seminaria dyskusyjne, ćwiczenia interaktywne w formie dyskusji problemowych, praktyczne warsztaty szkoleniowe w Pracowni Parazytologicznej, kliniczne zajęcia praktyczne przy łóżku chorego w Oddziale Klinicznym, multimedialne programy komputerowe, filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne, tablice barwne, plakaty szkoleniowe, preparaty mikroskopowe.
Forma i warunki zaliczenia	Ostateczna ocena z przedmiotu jest przyznawana na podstawie: 1) wyników końcowego sprawdzianu pisemnego przeprowadzanego w ostatnim dniu trwania zajęć oraz 2) aktywności studenta podczas interaktywnych seminariów dyskusyjnych.
Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pawłowski Z.S. i Stefaniak J. (red.): Parazytologia kliniczna w ujęciu wielodyscyplinarnym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, pierwsza edycja, Warszawa, 2004. 2. Cianciara J. i Juszczyk J. (red.): Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydanie dwutomowe. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2012. 3. Dziubek Z. (red.): Choroby zakaźne i pasożytnicze. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wydanie 4, Warszawa, 2010.
Literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brunette G.W. (red.): CDC Health Information for International Travel. The yellow book. Mosby, 2018. 2. Cook G.C. i Zumla A. (red.): Manson’s Tropical Diseases. W.B. Saunders, Wydanie 23, 2015. 3. Eddleston M. i Pierini S.: Oxford Handbook of Tropical Medicine. Oxford University Press, Wydanie 5, New York, 2014. 4. Gill G.V. i Beeching N.J. (red.): Lecture Notes on Tropical Medicine. Blackwell Publishing, Wydanie 7, Oxford, 2014. 5. Wilder-Smith A. (red.): International Travel and Health. World Health Organization (WHO), Geneva, 2012.

Numer efektu kształcenia	Efekty kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
WIEDZA		

K_W01	Zna uwarunkowania środowiskowe, kulturowe i klimatyczne oraz rozprzestrzenienie geograficzne najczęstszych chorób infekcyjnych i pasożytniczych człowieka, występujących w krajach tropikalnych i śródziemnomorskich.	E.W1 C.W13
K_W02	Potrafi wymienić aktualne zagrożenia zdrowotne w międzynarodowym ruchu turystycznym i wie jak można im zapobiegać.	C.W13 C.W15
K_W03	Posiada wiedzę na temat charakteru pracy medycznej i humanitarnej lekarza w krajach rozwijających się strefy tropikalnej.	D.W6 G.W4
K_W04	Potrafi wymienić najważniejsze problemy zdrowotne krajów rozwijających się, położonych w strefie klimatu międzyzwrotnikowego i subtropikalnego.	C.W13 D.W1
K_W05	Wie jak należy prowadzić działania medyczne i sanitarno-epidemiologiczne w przypadku podejrzenia ryzyka importowania do kraju zakaźnych chorób tropikalnych, w tym wirusowych gorączek krwotocznych.	G.W3 C.W14
K_W06	Zna i rozumie przyczyny występowania oraz zasady zapobiegania w odniesieniu do najczęstszych chorób infekcyjnych i pasożytniczych człowieka importowanych do Polski z obszarów klimatu tropikalnego.	G.W3 C.W13
K_W07	Zna i rozumie patomechanizm, objawy kliniczne oraz powikłania najczęstszych chorób infekcyjnych i pasożytniczych człowieka importowanych do Polski z obszarów klimatu tropikalnego.	E.W32
K_W08	Posiada podstawową wiedzę na temat zasad rozpoznawania najczęstszych chorób pasożytniczych człowieka importowanych do Polski z obszarów klimatu tropikalnego.	E.W32 C.W18
K_W09	Zna i rozumie zasady postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób pasożytniczych człowieka importowanych do Polski z obszarów klimatu tropikalnego.	E.W32
K_W10	Potrafi różnicować rodzime i importowane z tropiku choroby pasożytnicze z jednostkami chorobowymi o innej etiologii.	E.W32
K_W11	Posiada wiedzę na temat rodzaju, zasad pobierania i warunków transportu materiału biologicznego przeznaczonego do badań laboratoryjnych u osób powracających z krajów tropikalnych.	E.W37
K_W12	Potrafi wymienić szczepienia ochronne dla osób podróżujących, wymagane i zalecane w międzynarodowym ruchu turystycznym.	E.W32 G.W3
K_W13	Zna i rozumie zasady higieny tropikalnej.	G.W5 C.W14
K_W14	Zna przeciwwskazania medyczne do wyjazdu do krajów strefy tropikalnej i subtropikalnej.	E.W32 C.W14
K_W15	Zna podstawowe leki stosowane w profilaktyce farmakologicznej malarii u osób podróżujących do krajów	E.W32 C.W34

	endemicznych.	C.W39
K_W16	Potrafi wymienić podstawowe leki stosowane w terapii importowanych z tropiku chorób pasożytniczych, a także wskazania i przeciwwskazania do ich stosowania.	E.W32
K_W17	Zna możliwości zastosowania współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy lekarza w krajach odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej.	B.W33
K_W18	Zna i rozumie zasady współpracy w zespole interdyscyplinarnym.	D.W15
K_W19	Zna różne sposoby komunikacji z pacjentem oraz jego rodziną.	H.W12
K_W20	Zna zasady profesjonalnego i etycznego zachowania się w odniesieniu do pacjenta, jego rodziny oraz pracowników medycznych zespołu interdyscyplinarnego.	H.W14
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Potrafi zebrać wywiad epidemiologiczny od pacjenta powracającego z krajów odmiennej strefy klimatyczno-sanitarnej, dotyczący czynników ryzyka pasożytniczych i infekcyjnych chorób egzotycznych.	E.U1
K_U02	Ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta.	E.U7
K_U03	Potrafi zebrać wywiad lekarski na temat dolegliwości i objawów klinicznych od pacjenta powracającego z krajów strefy tropikalnej.	E.U1
K_U04	Przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta z podejrzeniem chorób tropikalnych i pasożytniczych.	E.U3
K_U05	Interpretuje wyniki badań laboratoryjnych i identyfikuje przyczyny odchyłeń od stanu prawidłowego.	E.U24
K_U06	Kwalifikuje pacjenta do leczenia szpitalnego i ambulatoryjnego.	E.U20
K_U07	Prowadzi dokumentację medyczną pacjenta w Oddziale Szpitalnym oraz w Poradni Przyklinicznej.	E.U38
K_U08	Potrafi wypełnić formularz podejrzenia lub potwierdzenia zachorowalności na choroby pasożytnicze i tropikalne do stacji sanitarno-epidemiologicznej, wg aktualnie obowiązujących przepisów prawnych.	E.U38 G.U5
K_U09	Planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne u pacjentów z chorobami tropikalnymi.	E.U16
K_U10	Rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia w chorobach tropikalnych i pasożytniczych (np. malaria, leiszmanioza trzewna, neurotoksoplazmoza, ropnie pełzakowe, bąblowica wielojamowa wątroby, śpiączka afrykańska, denga i inne gorączki wirusowe).	E.U14
K_U11	Monitoruje stan kliniczny pacjenta z chorobami tropikalnymi o ciężkim przebiegu klinicznym i zagrażającymi życiu.	H.U20
K_U12	Umie przedstawić przypadek kliniczny pacjenta z chorobą tropikalną podczas wizyty lekarskiej w Oddziale	H.U20 D.U15

	Klinicznym.	
K_U13	Potrafi zaplanować i uzasadnić celowość przeprowadzenia konsultacji specjalistycznych u pacjentów.	E.U32
K_U14	Przeprowadza interdyscyplinarną diagnostykę różnicową stanów i zespołów chorobowych przebiegających z gorączką, ze szczególnym uwzględnieniem chorób tropikalnych.	E.U12
K_U15	Przeprowadza interdyscyplinarną diagnostykę różnicową stanów i zespołów chorobowych przebiegających z bólami brzucha i biegunką, ze szczególnym uwzględnieniem chorób tropikalnych.	E.U12
K_U16	Przeprowadza interdyscyplinarną diagnostykę różnicową stanów i zespołów chorobowych przebiegających z eozynofilią, ze szczególnym uwzględnieniem chorób tropikalnych.	E.U12
K_U17	Wykonuje podstawowe procedury i zabiegi medyczne, w tym: pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, wstrzyknięcia dożylnie, domięśniowe i podskórne, pobieranie obwodowej krwi żyłnej i włósniczkowej do badań, monitorowanie podstawowych parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora i pulsoksymetru, prowadzenie tlenoterapii biernej.	E.U29
K_U18	Asystuje przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: przetaczaniu krwi i preparatów krwiopochodnych, biopsji cienkoigłowej zmian ogniskowych wątroby i węzłów chłonnych, biopsji mięśniowej, nakłuciu lędźwiowym, zgłębnikowaniu treści dwunastnicy.	E.U30 H.U7
K_U19	Asystuje przy przeprowadzaniu następujących badań specjalistycznych: badanie ultrasonograficzne jamy brzusznej, rektoskopia, kolonoskopia, gastroskopia, badanie dna oka.	E.U30 H.U6
K_U20	Potrafi zaplanować specjalistyczne badania laboratoryjne w importowanych z tropiku chorobach pasożytniczych i infekcyjnych (badania immunodiagnostyczne, bezpośrednie badania mikroskopowe, hodowla parazytologiczna, badania histopatologiczne).	E.U16
K_U21	Umie wybrać właściwy materiał biologiczny do badań diagnostycznych w kierunku chorób tropikalnych (płyn z torbieli wątroby, popłuczyny oskrzelowo-pęcherzykowe, bioptat skóry, wymaz z owrzodzenia, treść dwunastnicza, ciecz wodnista oka, płyn mózgowo-rdzeniowy, krew, mocz, kał).	E.U28 E.U16
K_U22	Proponuje wykonanie badań dodatkowych w najczęściej występujących chorobach tropikalnych (ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, elektrokardiografia, echografia, elektromiografia, elektroencefalografia).	E.U16
K_U23	Potrafi samodzielnie wykonać i zinterpretować wyniki	B.U10

	szybkich testów paskowych do wykrywania malarii.	C.U10 E.U29
K_U24	Potrafi poprawnie wykonać preparaty krwi obwodowej do badania mikroskopowego w kierunku pasożytów malarii (gruba kropla, cienki rozmaz).	A.U1 C.U9
K_U25	Potrafi poprawnie zinterpretować wyniki badań serologicznych w chorobach tropikalnych, z uwzględnieniem czasu trwania zarażenia i aktywności inwazji.	C.U10 E.U24
K_U26	Potrafi rozpoznać chorobę zawodową z dziedziny chorób tropikalnych u pacjentów z grup szczególnego ryzyka, w tym u misjonarzy, marynarzy, dyplomatów, lotników.	G.U2
K_U27	Potrafi zaproponować podstawowe leczenie farmakologiczne w wybranych chorobach tropikalnych.	E.U16
K_U28	Proponuje indywidualizację zaleceń leczniczych u pacjenta z dotychczasową nieskutecznością terapii standardowej.	E.U18
K_U29	Potrafi wyjaśnić pacjentom zasady higieny tropikalnej, których powinni przestrzegać podczas podróży do krajów strefy gorącej.	D.U8
K_U30	Kwalifikuje pacjenta dorosłego wyjeżdżającego do krajów odmiennej strefy klimatyczno-sanitarnej do wykonania szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w międzynarodowym ruchu turystycznym.	E.U16 E.U27
K_U31	Proponuje dobór właściwych leków profilaktycznych w kierunku malarii, w zależności od rejonu świata i warunków podróży tropikalnej.	D.U8 E.U16
K_U32	Potrafi zaproponować zestaw badań profilaktycznych przed wyjazdem do krajów strefy tropikalnej i subtropikalnej.	D.U8 E.U16
K_U33	Potrafi zalecić badania kontrolne w kierunku pasożytniczych i infekcyjnych chorób tropikalnych u pacjenta powracającego do Polski z krajów odmiennej strefy geograficznej i klimatycznej.	E.U16
K_U34	Posiada umiejętność prezentowania publicznego wybranego zagadnienia epidemiologicznego lub klinicznego z zakresu medycyny podróży i zdrowia międzynarodowego.	B.U.12 B.U15
K_U35	Komunikuje się z pacjentem w języku obcym na poziomie B Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	D.U18
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Rozumie potrzebę kontynuowania nauki przez całe życie zawodowe, w celu stałego uaktualniania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych.	K.4
K_K02	Posiada świadomość ograniczeń swojej wiedzy i umiejętności oraz wie kiedy skorzystać z porady innego specjalisty.	K.4
K_K03	Okazuje dbałość o prestiż związany z wykonywaniem zawodu i właściwie pojętą solidarność zawodową.	K.6
K_K04	Przestrzega tajemnicy zawodowej. Przestrzega praw pacjenta, w tym prawa do udzielania świadomej informacji na temat stanu zdrowia i proponowanego postępowania diagnostyczno-leczniczego.	K.3

K_K05	Potrafi współpracować z organizatorami usług turystycznych i przedstawicielami biur podróży w zakresie przygotowania medycznego grup turystów wyjeżdżających do krajów odmiennej strefy klimatyczno-sanitarnej.	K.7
K_K06	Potrafi koordynować pracę zespołu medycznego w przypadku wystąpienia ogniska epidemii infekcyjnej choroby egzotycznej importowanej z tropiku lub występującej w krajach strefy tropikalnej.	K.7
K_K07	Jest przygotowany do pełnienia funkcji lekarza wypraw turystycznych, wysokogórskich, sportowych, służbowych i naukowo-badawczych w krajach strefy tropikalnej i subtropikalnej.	K.7
K_K08	Jest przygotowany do pracy medycznej i humanitarnej w ośrodkach zdrowia i szpitalach w krajach strefy tropikalnej.	K.7
K_K09	Okazuje szacunek wobec pacjenta i jego rodziny oraz zrozumienie dla różnic światopoglądowych, etnicznych, religijnych i kulturowych związanych z odmienną strefą geograficzną.	K.1 K.2
K_K10	Posiada umiejętność działania w warunkach stresu, niepewności, czy zagrożenia epidemiologicznego, właściwie realizując powierzone zadania.	K.6 K.7
K_K11	Demonstruje prawidłową postawę promującą zasady profilaktyki zdrowotnej przy wyjazdach do krajów odmiennej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej.	K.6
Nakład pracy studenta		Liczba godzin 20
Data opracowania sylabusu: 17/07/2017 r.		Osoba przygotowująca sylabus: Małgorzata Paul

13. Podpis osoby odpowiedzialnej za nauczanie przedmiotu lub koordynatora

14. Podpisy osób współodpowiedzialnych za nauczanie przedmiotu (w przypadku przedmiotów koordynowanych)